

RUŽA
a
BODLIAK

ROMÁN

LAURA FRANTZ

RUŽA
a
BODLIAK

R U Ź A

a

B O D L I A K

L A U R A F R A N T Z

Copyright © 2023 by Laura Frantz

Originally published in English under the title *The Rose and the Thistle*,
a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.
All rights reserved.

Design obálky © Laura Klynstra
Fotografia na obálke © trevillion | arcangel
Fotografia autorky © Brandon Hill Photos

V tomto preklade boli použité citácie z týchto zdrojov:
mojabliblia.sk ekumenický preklad

Všetky práva vyhradené. Bez predchádzajúceho písomného povolenia
vydavateľa nesmie byť žiadna časť publikácie reprodukováaná, uložená
do vyhľadávacieho systému ani prenášaná v žiadnej forme ani žiadnym
spôsobom – napríklad elektronicky, kopírovaním, nahrávaním.
Výnimkou sú krátke citácie recenzií v tlačenej podobe.

Slovenské vydanie:
Copyright © i527.net, s. r. o., 2023
www.i527.net

ISBN 978-80-8249-119-0

Venované

Tawny Brown Ramspergerovej, Sarah Sleetovej
a našim Humovcom z Weddernburnského hradu
na škótskom Pohraničí

Poznámka k histórii

V roku 1707 boli škótske a anglické kráľovstvo spojené, a to na zlobu tých, ktorí podporovali jakobitské hnutie. Jakobiti boli tí, ktorí podporovali zosadeného kráľa Jakuba II., ten vládol v rokoch 1685 až 1688, a jeho potomkov patriacich k dlho vládnucej stuartovskej dynastii. (Meno *Jacobus* bolo odvodené z latinskej podoby mena *James*.) Jeho syn Jakub František Eduard Stuart sa pokúsil znovu získať trón, o ktorý jeho otec prišiel. To v roku 1715 vyústilo do povstania či vzbury počas vlády Juraja I., panovníka Veľkej Británie.

Slovník

cudziarka – cudzinka	podbehliny – modriny
dietko – dieťa	pojedať – jesť
duchapustý – prostoduchý	pokrvenstvo – rodina
faither – otec	prenesmierne – veľmi
galamutiť – balamutiť	rozmilá – milá, sladká
gurážna – odvážna	schramstnúť – zjesť
hrôzonosná – hrôzostrašná	skárať – potrestať
jarý – svieži	stáje – stajne
kelnerka – servírka	strojný – príťažlivý, pekný
letitý – starý	šenkáreň – krčma
lúba – krásna	ševkyňa – krajčírka
mierať – mieriť	škričky – husle
mih – okamih	turňa – veža
mither – matka	umolestovaný – utáhaný
mrchavý – zlý	uváchaný – strhaný
nae, nay – nie	vybiedený – biedny
namátať – vystrašiť	vyjaviť – prezradiť
nezdravistý – chorľavý	znať – vedieť
odporník – nepriateľ	zrok – čas
paromovský – naničhodný	

*Uistijem vás, že sme poriadni ľudia a že ženy žijú pre módu.
Príďte, aby ste videli a aby videli vás.*

BEN JONSON

APRÍL 1715

CHÂTEAU DE SAINT-GERMAIN-EN-LAYE
FRANCÚZSKO

Roztáhaný zámoček ožarovalo slnko a jeho biele steny s ružovkastým nádychom oslepovali. Lady Blythe Hedleyovej pripomínal domov, rodinný zámok v Northumbrii a jeho nahrubo omietnuté steny. Bola to perla uložená na smaragdovozelenej lúke. Blythe si posunula slamenný klobúčik trošku dopredu a zadávala sa na kráľovské apartmány a terasy na druhom podlaží, potom sa otočila k rieke Seina a presláveným zámočným záhradám.

Jej spoločníčky kráčali pred ňou. Žeby sa im konečne zunovalo flirtovanie s dôstojníkmi *Gardes du Corps*, osobnej stráže, ktorí držali stráž? Zaostávala len lady Catherine Stuartová, chytila svoju dávnu priateľku pod pazuchu a spoločne kráčali ďalej po štrkom vysypanom chodníku. Komorné ich nasledovali v diskretnej vzdialenosti.

„Ako krásne vyzeráš v tej svetlozelenej róbe, La Belle Hedleyová. Podobáš sa na stonku zeleru,“ doberala si ju Catherine, vediac, že Blythe je móda srdečne ukradnutá, a horekovala nad jej vysokou postavou, ktorá prevyšovala väčšinu dvorných švihákov.

„A hoci môžeš nad mojimi slovami prevracať oči, niet pochýb, že si tu najlepšie oblečenou ženou a že si vo francúzskej spoločnosti spôsobila rozruch.“

Nespôsobil to môj zmysel pre módu, ale reputácia mojej matky.
 „Radšej by som všetky tie peniaze minula na knihy než na hodvábne látky a stuhu,“ odpovedala Blythe. Jej drahý otec by jej to však nedovolil. Vojvoda mal na pamäti vyhladky na sobáš oveľa viac než ona. A vzhľadom na to, že až na odev jej chýbala akákoľvek vonkajšia krása, móda bola jej jedinou zbraňou.

„Bez debaty si *a la mode*.“ Catherine otvorene obdivovala Blythin bezchybný účes upravený do svetlých prstencov ozdobených ružičkami zo stužiek, ktoré jej padali na odhalené plece. „Počula som, že vojvodkyňa z Orléansu prahne po tvojej kaderníčke, zatiaľ čo Mary z Modeny prahne po твоjich drahokamoch.“ Jej orieškové oči sa presunuli na náhrdelník zo zařirov zasadených do striebra, ktorý jej tesne obopínal hrdlo, a na perlové náušnice, ktoré jej krásľili uši. „Nie po replikách, ale po pravých briliantoch. Predpokladám, že patrili tvojej matke. Aké sú len oslepujúce a okúzľujúce modré!“

Blythe sa mimovoľne dotkla jednej náušnice. „No v týchto červených podpätkoch sa cítim nesmierne smiešne.“ Ohromene sklopila zrak k svojim novým črievičkám, potom si siahla do vrečka. Nacvičeným rýchlym pohybom ruky roztvorila maľovaný vejár pokrytý drobnými drahokamami, dar od Catherinej tety, kráľovnej dvornej dámy.

Blythe prepočítala, koľko dní už bola odsúdená na exil – na *návštevu* – vo Francúzsku. Šesťdesiattri?

S Catherine sa bez zjavného cieľa prechádzali na silnejúcom jarnom slniečku a priečne pruhované farebné sukne im pri tom povievajú vo vánku.

„Po týchto chodníkoch sa prechádzame už celé týždne.“ Bedákanie v Catherininom hlase hovorilo samo za seba.

„A ani len raz som nezahliadla vyhosteného princa, môjho príbuzného.“

Blythe prešla pohľadom po udržiavaných pozemkoch, ako keby sa im mal Jakub František Eduard Stuart zjaviť pred očami. Očarujúci a nesmierne kultivovaný budúci anglický kráľ Jakub III. a škótsky kráľ Jakub VIII. bol najväčším úlovkom v Európe – ak by dokázal získať svoju korunu.

„Jeho kráľovská výsosť zostáva v Lorraine,“ povedala Blythe potichu. Načúvaním sa toho dalo zistiť mnoho, pretože klebety a intrigy potíšku bzučali na každom kroku. „Hľadá si kráľovskú nevestu. Takú, ktorá je bohatá, kultivovaná a...“

„To by si bola *ty*.“ Catherine sa na ňu vševediaco pozrela.

„Žiaľbohu, chýbajú mi požadované krivky a dvojité brada a som nesmierne tuctová,“ odpovedala Blythe a zatrepotala vejárom. Dvoranky na výslní boli zmyselné ženy s kyprými krivkami, výrazne namaľovanými lícami a perami a obľubovali kozmetické náplasti na nespočetných miestach svojho tela.

„Ha! Krása tkvie v oku pozorovateľa, no nie?“

„Väčšina mužov, ktorých poznám, sa podľa všetkého sústreďí na tvár, telo a majetok – v tomto poradí. Napriek tomu túžim po tom, aby ma niekto miloval preto, aká som, a pre nič iné.“

Na Catherininej dokonalej porcelánovej tvári sa zjavil tieň. „Aj keď tvrdíš, že si tuctová, nemožno poprieť, že *si* dcéra vojvodu z Northumbrie.“

Blythe prižmúrila oči, pretože slnko zosilnelo. Nielen jeho dcéra. Jeho jediná dcéra – a jediný potomok. Bola na nej celá váha majetku i budúcnosti Northumbrie. Ak sa jej nepodarí vydať sa, ak sa jej nepodarí porodiť dediča...

„Žiaľbohu, som vojvodova dcéra so škandalóznym rodokmeňom.“

Catherine mykla chudunkým plecóm. „To bolo veľmi dávno a bolo by lepšie, keby sa na to zabudlo.“

„V tom prípade si musím nájsť muža s biednou pamäťou a s ešte väčšou peňaženkou, než má môj milovaný otec.“

„Tomu popisu zodpovedá len málo šľachticov vrátane nášho ožobráčeného, no napriek tomu šviháckeho stuartovského princa.“ Catherine si vzdychla. „Obávam sa, že nás označia za staré dievky, ak z Francúzska odídeme bez ponuky na sobáš.“

„Manželstvo nie je tá najväčšia výhra, rovnako ako zostať slobodná nie je prekliatie.“ Blythin vejár sa zatrepotal rýchlejšie. „Zvažujem aj iné možnosti, ako napríklad stať sa mníškou a pridať sa k rádu vo Flanders či v Chaillote. Možnože sa pridám k nejakému kontemplatívne rádu, ako sú anglické augustiniánky v Bruges.“

„Neopováz sa!“ Catherine ju poriadne uštipla do ramena, ako keby ju tak chcela priviesť k zdravému rozumu. „Na to, aby si sa odrezala od sveta, máš priveľa toho, čo môžeš ponúknuť.“

Dotknutá, no nie v nálade na hádku, jej Blythe neodpovedala. Boli už pri kvetinových záhonoch neďaleko rieky. Vysoké steny živého plota smerovali ku grotám*, z ktorých jej naskakovali zimomriavky. Vždy mala pocit, že vošla do kúzelného kráľovstva z iného sveta, ktoré sa ukrývalo uprostred zurčiacich fontán, drakov chrliacich vodu, pohybujúcich sa sôch a hudby, ktorá nebola živá. Bola tam zima ako v jaskyni.

Zima ako v Anglicku počas daždivého dňa.

Zastala pred nevyspytateľnou fontánou so štebotajúcimi vtáčikmi. Ich pieseň vznikala v neviditeľných trubkách, vďaka ktorým sa krútili a trilkovali. Ostatné rúry s vodou boli ukryté, občas z nich vytryskla voda, aby ostriekala návštevníkov a aby imitovala búrku aj s hromobitím a vetrom. Nebolo by to po prvý raz, čo by Blythe skončila premočená, no ani trošku jej to neprekážalo.

* Groto (v taliančine grotto) je umelá zdobená jaskyňa, ktorá sa tešila obľube v renesančných a barokových záhradách a zámkoch (pozn. prekl.).

„Melodickosť tohto miesta mi nikdy neprestane robiť radosť,“ povedala.

„Ja preferujem mechanické kočiare a spoločnosť vojakov,“ povedala Catherine, kráčajúc ďalej. „Alebo javisko s hudbou, na ktorom sa odohráva opera v piatich dejstvách.“

Blythe prešla popri vtáčikoch, cítiac závan smútku za domovom a vrabčekom, ktorého chovala v klietke na zámku Bellbroke. Stará sa pani Sanhopová o Pepysa poriadne?

Rozochvená zo závoja kvapôčok z grotu predbehla Catherine a poklepkala ju vejárom po ruke. „Slnko mi vyhovuje viac.“ Zdvihla si sukne a ponáhľala sa po mramorových schodoch s kaskádovito stekajúcou vodou, ktorá jej premočila kriklivé červené topánky na podpätku.

Spolu prešli popri Grand Terrace akurát vtedy, keď sa k nim s chichotom pridali Catherinine mladšie sestry. Komorné sa ich neustále pokúšali dobehnúť.

Na prechádzke by dáma mala byť rezervovaná a plachá.

Blythe spomalila svoje kroky, vždy mysliac na francúzsku etiketu. Pokiaľ vedela, Mária z Modeny*, kráľovná vdova v exile, vykúkala z okien zámku a dumala nad tým, prečo sa jej anglické hostky tak ponáhľajú. A za čím? Za niekoľkochodovými večerami, ktorým predchádza nekonečná hudba, partičky lancknechtu a hry pod stĺporadím, za bálmi a oslavami narodenín kráľovskej rodiny, za divadlami a nekonečnými inými zábavkami. Až na sluhov tu nikto nerobil nič, čo by pripomínalo prácu.

Vyzeralo to tak, že všetko tu je zasvätené kráse. Vyvoňaný dvor bol vždy rozkvitnutý tými najbujnejšími kvetmi, pozlátané salóny neustále rozvoniavali. Blythe zdvihla vejár a ukryla

* známa aj ako Mária Beatrice d'Este, manželka anglického kráľa Jakuba II. Stuarta (pozn. prekl.)

zívania. Hoci mala dni prekvapivo zaplnené, myseľ mala prázdnu. Útechu hľadala v pokojných ranných modlitbách, v rozjímaní osamote a v každodenných omšiach, za ktorými nasledovali večerné bohoslužby a ružencové modlitby. Cítila úľavu, že tu mohla vyznávať svoju katolícku vieru otvorene, pretože v Anglicku ju musela skrývať. Čas strávený na kolenách bol čoraz dlhší. Bolo toho tak veľa, za čo sa chcela modliť!

Anglická kráľovná Anna nedávno zomrela a jej trón si uzurpoval cudzinec z Hanoveru, Juraj, ktorý vôbec nehovoril po anglicky. Všetky nádeje, že znovu zavládnu Stuartovci, zostali podľa všetkého na bode mrazu, pretože britský kráľovský dvor sa vysťahoval do Francúzska, kde sa šľachticom priveľmi páčilo zdržiavať sa namiesto toho, aby bojovali za znovuzískanie anglického trónu. Medzitým Ľudovít XIV., dlhoročný francúzsky panovník, ktorý financoval vyhostených Stuartovcov a kráľovskú domácnosť, zaľahol chorý. Bude jeho nástupca rovnako štedrý k svojim úbohým britským príbuzným?

„Nesmieme zaháľať,“ povedala Catherine, kontrolujúc svoje hodinky. „Nezabúdaj, že dnes je bál a my musíme vyzerať čo možno najlepšie.“

Rozhodne vyrazili k zámku.

„*Mademoiselle*.“ Pri dverách do ich apartmánov stál livrejovný lokaj a rukami v rukaviciach pevne zvieral list.

„*Je vous remercie*!“, zamrmlala Blythe, berúc si od neho poštu, a všimla si neporušenú pečať.

List si strčila do vrecka, pričom na sebe cítila tucet očí. Dvor v exile sa hmýril špiónmi a informátormi. Listy boli často písané v kódoch a šifrách, aby tak ochránili súkromné informácie, no tie medzi ňou a jej otcom sotva stáli za to, aby ich čítal niekto iný. Prinajlepšom to boli vlašné, strohé rozpravy medzi vdovcom

* ďakujem (pozn. prekl.)

a jeho dcérou, ktorej sa cnelo za domovom. Sotva to bolo niečo tajné či plné intríg.

Keď už bola vo svojej izbe, zavrela dvere a oprela sa o ne. Listový papier sa otvoril s krehkým šuchotom a pozlátené chodby St. Germaine sa na chvíľu premenili na severné Anglicko, na milovanú krajinu, kde mala domov.

Zámok Bellbroke

Northumbria

6. apríl 1715

Moja najdrahšia dcéra,

modlím sa, aby Ťa tento list dostihol pri skvelom zdraví a vo výbornej nálade. Naše kopce v Notrhumbrii sú teraz zaliate Tvojimi obľúbenými modrými zvončekmi. Bellbroke je bez Teba len ťažko tým, čím býval, a dokonca sa na Teba spytujú aj sluhovia a nájomníci. Nepochybne Ťa poteší skutočnosť, že som napokon vzal Tvoju túžbu po domove na vedomie. Nadišiel čas, aby si sa vrátila do Anglicka...

Ja môžem stoorit lorda, no džentlmena môže stoorit len Boh.

KRÁL JURAJ I.

EDINBURGH, ŠKÓTSKO

Edinburgh bol rovnako nebezpečný ako smradľavý. Ak by bol niekto predpovedal, že on, Everard Hume, Lord Fast, sa bude mať čoskoro stretnúť s vojvodom z Northumbrie v pivničnej reštaurácii, kde sa podávajú ustrice, úprimne by sa nad tým rozrehotal.

No toto na smiech nebolo.

Vojvoda bol preslávený svojou neprístupnou povahou, čo celú situáciu sotva robilo príjemnejšou, a nepomohla ani myšlienka na pivo a ustrice. Everard sa prepletal Starým Mestom pomedzi súkromné pozemky i verejné priestranstvá, zatiaľ čo všetko tmavlo ako atrament a prikrádal sa súmrak. Jeho sluha Boyd mu bol v päťách. Sviece trepotajúce sa v lampášoch osvetľovali prahy dverí do obchodíkov a ohlasovali, že odbilo osem hodín.

Vošli do *King's Wark, Kráľovej bolesti*, kde bolo tak plno, až to vyzeralo na prasknutie. Stará taverna mala minulosť opradenú príbehmi. Kedysi bola kráľovským sídlom a zbrojnicou, teraz korunovala pobrežie s vychýrenými Leithovými nádržami na chov ustríc. Poodhadzované lastúry chrupčali pod Everardovými koženými podrážkami, zatiaľ čo on si razil cestu k vzdialenému

rohu miestnosti, kde mal podľa odkazu, ktorý mu napísal vojvoda, čakať.

„Škoda, že sme sem neprišli v októbri, keď sa dajú zohnať tie najlepšie ustrice,“ povedal Boyd, prekrikujúc rámus. „No len za dva šilingy, to sa veru sťažovať nebudem.“

Prešli popri veľkom stole uprostred miestnosti, na ktorom sa kopili hromady mušlí a nespočetné krígle piva. Kúsok od neho jeden muž hral nezaujato na husle akúsi veselú melódiu, zatiaľ čo niekoľko dobre odetých párov tancovalo. Prichádzali sem bohatí i chudobní, takže nebolo žiadnym prekvapením, že vojvoda si vybral práve *King's Wark*.

Má vojvoda rád ustrice? Everard nie.

Pohľadom prebehol dav a zastavil sa na niekom, kto vyzeral ako komorník. Stál za džentlmenom, ktorý sedel za stolom. Oba sa dívali priamo naňho. Vojvoda? Everard nevidel Musgrava Hedleyho celé roky.

Na Everardovo prekvapenie sa vojvoda postavil a prevýšil svojho komorníka. Nebol dôvod vstávať, no azda to patrilo k prestrojeniu, rovnako ako vojvodov skromný zjav. Vystrojil sa do prostých vlnených šiat a rednúce ľanové vlasy mal prekryté jednoduchou nenapudrovanou parochňou. Jediným prejavom marnivosti boli jeho topánky so striebornými prackami.

Everard zastal pred prázdny stolom. Hoci bol o hlavu vyšší, vojvoda aj napriek tomu pôsobil impozantne. „Vaša jasnosť.“

„Lord Fast.“

Takže vojvoda naňho nezabudol. No napriek tomu...

„Očakával som, že príde váš otec.“ Vojvoda si znova sadol a rukou pokynul k miestu oproti sebe.

Everard sa šuchol na lavicu a bol vďačný, že mu už doniesli pivo. „Môj otec sa necíti dobre, takže som musel prísť namiesto neho.“ Neochotne, dokonca nedobrovoľne. A so značnými ťažkosťami. Približne päťdesiat míľ z Wedderburnského hradu prešli